

ÅRSMELDING 2009

MUSEET SOM INSTITUSJON

Haugalandmuseene er konsolidert regionmuseum i Nord-Rogaland og skal skape en samlet museumsvirksomhet i regionen. Som regionmuseum har det faglig ansvar, og skal organisere fellestiltak med museene og kommunene. Haugalandmuseene har en desentralisert struktur, og satser bredt på bevaring og formidling av kunst- og kulturhistorie. Administrasjonen har kontor i Haugesund sentrum. Haugalandmuseene AS er organisert som et aksjeselskap. Selskapets høyeste organ er generalforsamlingen i Haugalandmuseene AS.

Styret

Styrets arbeid i 2009 var konsentrert om tilsyns- og oppfølgingsoppgaver som personalsaker, regnskap, budsjetter og andre rapporteringer. Styret har spesielt arbeidet med spørsmål i forbindelse med konsolidering, og styrking av bemanningen på museene. Spesielt har forholdet mellom Staten, Rogaland fylkeskommune og kommunene vært tema, og forutsigbarhet mellom de tre nivåene.

Ansatte

Fast ansatte:

Direktør	Mads Ramstad
Kontorleder	Astrid Holgersen
Sekretær	Grete Røkenes Osmundsen
Konservator	Grethe Paulsen Vie
Museumsleiar Vikedal	Monica N. Haugan
Museumspedagog	Ingebjørg Stene Jacobsen
Formidler Nordvegen	Cathrine Glette
Driftsleder	John Olav Lillesund
Fagarbeider	Brita Gudmestad

Midlertidige medarbeidere:

Museumsarbeider	Lena Martinsen
Museumsarbeider	Arne Mæland

Prosjektansatte:

Prosjektmedarbeider	Signe Oddbjørg Johannessen
---------------------	----------------------------

Sommerguide/ekstrahjelp:

Omviser Arquebus	Solfrid Søvik
Omviser Dokken	Solfrid Dahle
	Anders Schiz Vigestad

Kompetanse

De ansatte har økt sin museale kompetanse gjennom å arrangere og delta på nettverksmøter, seminar og kurs i 2009. De ansatte har også bidratt med foredrag i flere sammenhenger lokalt og sentralt.

Arbeidsmiljø

Styret mener arbeidsmiljøet i selskapet er tilfredsstillende. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2009, men to langtids sykemeldinger. Samlet sykefravær har vært 207 dager, hvilket utgjør 9,59%.

Ytre miljø

Selskapet forurensrer ikke det ytre miljø.

Likestilling

Selskapet har i 2009 hatt 10 ansatte, 2 menn og 8 kvinner. Styret består av 3 menn og 4 kvinner.

Utvikling og resultat

Haugalandmuseene AS har et årsresultatet som viser et overskudd på kr. 118238. Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2009 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

MUSEET SOM SAMFUNNSMINNE

Museene har en viktig oppgave som samfunnsminne. Det vil si at vi skaper kunnskap gjennom innsamling, bevaring og forskning. Vi skal her gjøre rede for det arbeidet vi har gjort for vår felles hukommelse.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Haugalandmuseene deltar i flere nettverk. Av disse kan nevnes det nasjonale "Brudd-nettverket" i regi av ABM, og de fylkeskommunale nettverkene for teknisk konservering og fotobevaring. Haugalandmuseene har prioritert å være med i to nasjonale museumsnettverk; minoriteter og kulturelt mangfold samt fiskeri og kystkultur. I løpet av 2009 har ansatte blant annet deltatt på nettverksmøte for fiskeri og kystkultur i Ålesund og studietur til Istanbul i nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold.

Haugalandmuseene har deltatt på regionmøter for Rogaland i Stavanger, blant annet på arkivmøter i Statsarkivet i Stavanger, Fylkesfotonettverket og møte i brukergruppe for Primus.

Haugalandmuseene har deltatt på mange seminarer, kurs og studieturer. Alle ansatte i Haugalandmuseene var på studietur til København og besøkte blant annet København bymuseum, Nasjonalmuseet og Dansk jødisk museum. De ansatte deltar også på de halvårlige arrangementene i MiR - Museumsarbeidere i Rogaland. Det legges også vekt på at alle ansatte deltar på interne førstehjelpkurs, brannøvelser etc.

Flere ansatte deltar på forskjellige fagseminar. I 2009 deltok ansatte på seminar om opplevelsformidling i Kristiansand, KAFF-verksted i Oslo, utstillingstekster i Oslo og kurs i digital fortelling i Stavanger. Teknisk personale deltok på sikringsseminar på Maihaugen. Ansatte har holdt foredrag om kulturminneåret 2009, og holdt foredrag på Kystmuseet i Sogn og Fjordane og på romaniseminar ved Halden historiske samlinger om Båtreisende på Vestlandet.

Formidlingsforum

Formidlingspersonale fra Nordvegen, Karmsund folkemuseum, Vikedal bygdemuseum og Billedgalleriet har etablert et formidlingsforum som vil starte med å lage en felles presentasjon av skoletilbudene på hjemmesiden.

Først ute er formidleren på Nordvegen som har lagt ut noen av tilbudene rettet mot barn og unge. Undervisningsoppleggene er rettet mot barnehage, grunnskole, ungdomsskole og videregående skole: "Vi fisker Midgardsormen" for barnehagene, "Den hårfagre kongen ved Karmsundet" som tilpasses hver gruppe og alderstrinn og kombineres med andre tema eller aktiviteter, "Runer og spill" for mellomtrinnet. "Maktspillet" er rettet mot ungdomstrinnet og videregående skole, og er laget av Hybris AS i samarbeid med Avaldsnesprosjektet og formidleren. I tillegg er det laget andre mindre skoletilbud, og aktiviteter som "Lommelyktsafari" og "Historisk pepperkakelandsby" for barnehagene.

Sikringsplan

ABM-utvikling ga en støtte på kr. 60 000 til arbeidet med å utvikle sikringsplaner i Haugalandmuseene. Disse midlene blir er blant annet blitt benyttet til å få konsulenthjelp fra Tormod Kaaløy, Norsk folkemuseum.

Arbeidet med å lage en sikringsplan for Dokken kom for alvor i gang høsten 2009. Vi tok kontakt med Tormod Kaaløy, ved Norsk folkemuseum, som brukte to dager i Haugesund sammen med John Olav og Grethe. Vi hadde en felles gjennomgang av Dokken, og arbeidet fram begynnelsen på en risikoanalyse sammen med ham.

Arbeidet med risikoanalysen ble fullført i løpet av desember. Dette er det første av flere trinn i en sikringsplan.

Samlingsforvaltningsplan

Gjennom hele 2009 ble det arbeidet med samlingsforvaltningsplanen. Sammen med ansatte og styrer samlet Signe Oddbjørg Johannessen inn opplysninger og samlingshistorie og eiendomsrett. Barbara de Haan ved Collection Care & Management holdt nytt kurs i samlingsforvaltning på Karmsund Folkemuseum 24. og 25. november 2009.

Det ble også utført arbeid knyttet til samlingsforvaltning. Det ble i den sammenheng foretatt gjennomgang av samlinger, der en fikk laget en oversikt over hva som skal prioriteres i forhold til senere til katalogisering, samt gjennomgang av eierforhold. Det ble også foretatt gjennomgang av samlingen der avdelingene fikk hjelp til å skrive kapitlet om hvert museums samlingshistorie, til vår felles samlingsforvaltningsplan.

Primus og samlingene

Haugalandmuseene har i løpet av 2009 innarbeidet samlingsdatabasen Primus gjennom kurs og praksis. Det ble arrangert Primus-kurs for ansatte og frivillige, der 3 ansatte og 3 frivillige deltok. Kurset skulle gi deltagerne generell innføring i Primus, hvordan det er bygget opp og hvordan hver enkelt institusjon kan få brukertilgang. Det ble også gitt opplæring i søk og enkel registrering.

I 2009 ble de lagt ned et betydelig arbeid på å få Haugesund Billedgalleri sin registrerte samling over i Haugalandmusenes Primusdatabase. KulturIt ble kontaktet for å få oppgradert vår Primus-versjon til PrimusKunstGjenstand – versjon 5.5.1, der en også kan registrere kunstverk. Denne oppgraderingen ble gjort i februar 2009. Videre ble det sendt opplysninger om Haugesund Billedgalleri sitt system som ønskes konvertert og hvordan systemet organiserer data. Det ble satt opp en feltmatrise for konvertering av det gamle systemet inn i Primus. Selve konverteringen ble utført primo oktober. Nå gjenstår en sammenslåing av den konverterte databasen og Haugalandmuseenes Primusdatabase. Dette arbeidet skulle utføres etter oktober 2009, men var ved årsskiftet 2009/2010 ennå ikke gjort. Årsaken til utsettelsen er at vi venter på å få versjon 5.6 av Primus, som har et program som slår sammen databaser.

Det er laget en Brukerveiledning for registrering i PrimusGjenstand. Denne var klar til til oppstart for katalogiseringsprosjektet høsten 2009.

Det ble gjort en del undersøkelser i forhold til klausulering av objekter som legges inn i Primus, og hvem som får tilgang til det klausulerte materialet. Den foreløpige konklusjonen for romani-materialet, ble å gi det samme signatur (MHB-F.) som andre foto, med fortløpende nummer, men definere det som en egen samling i Primus (institusjonsskapt samling). Arbeidet med å registrere og legge inn foto som er kommet inn i romani-prosjektet ble påbegynt.

Katalogisering

I løpet av høsten 2009 ble det utført katalogiseringsarbeid for de fleste institusjoner i Haugalandmuseene. Arbeidet har bestått av katalogisering av gjenstander i Primus, påføring av museumssignatur og nummer og fotografering av gjenstandene, samt transport av katalogiserte gjenstander ned til vårt fellesmagasin på Åmøy, som er klimastyrte og sikrer de beste bevaringsforhold for våre samlinger.

Arbeidet med å skanne og legge inn i Primus foto som var registrerte fra før ble ferdig medio mai 2009. Arne Mæland har skannet registrerte foto, og portrettarkivet til Karmsund folkemuseum høsten 2009.

Anleggene

De mange museumsanleggene trenger faglig og jevnt vedlikehold. Det utføres etter årssyklusen, inne og ute alt etter årstidene. Med ujevne mellomrom trengs det større reparasjoner.

Billedgalleriet har i 2009 sluttført arbeidet med utskifting av PCB-armatur i hele anlegget. Storsalen er oppgradert med ny lysarmatur og spotlights, og utstillingsveggene er senket til gulvnivå. Sikring og overvåking av anlegget er utbedret. Det er også lagt inn teleslynge i storsalen. Haugesund Billedgalleri mottok kr. 70.000,- i støtte fra Norsk Kulturråd til oppgraderingen.

Prosjektet Stemmer frå aust

ABM-utvikling har støttet dette prosjektet med kr. 30 000. Midlene skulle brukes til å utvikle fire digitale fortellinger som skal publiseres på digitaltfortalt.no. Ved utgangen av 2009 var dette arbeidet kommet i gang, men historiene ennå ikke publisert.

Prosjektet Fra havn til havn

Fra havn til havn fikk kr. 100 000 i støtte fra ABM-utvikling og det ble arrangert to båtturer sammen med romanifolket. Den første båtturen, 11.-13. juni, gikk reiseruten fra Haugesund, via Ryfylke og til Stavanger. Den andre båtturen, 23.-26. august, gikk fra Haugesund, via Leirvik på stord og videre nordover "Nyleia" til Fitjar. På begge turene deltok romanifolket, og målet med turen var å oppsøke, gjenoppleve og dokumentere steder som de reiste med båt. Turene ble dokumentert med foto, lyd og film.

Prosjektet Formidling av romanikultur

Det har blitt arbeidet med formidlingsprosjektet *Romanifolket som reiste sjøveien. Formidling av de båtreisendes kultur og historie* i hele 2009. Prosjektet er støttet av Statens senter for arkiv, bibliotek og museum (ABM- utvikling), Rogaland fylkeskommune, Stiftelsen Fritt ord og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Same- og minoritetspolitisk avdeling.

Det pedagogiske oppleggets form for prosjektet er å utarbeide et nettsted for grunnskolen i samarbeid med romanifolket. Det er nedsatt en arbeidsgruppe med i alt seks representanter fra romanifolket. Mediesenteret i Bergen er engasjert til å hjelpe til med design og det tekniske, og et tett samarbeid med dem pågikk frem til prosjektets sluttdato 1. juni 2009. Målet var publisering av nettstedet, men det ble ikke fullført i 2009. Det er skrevet noe innhold til nettstedet, men det mangler en del tema, foto og opplysninger. Det ble sendt inn en sluttrapport på dette prosjektet til ABM- utvikling i desember.

MUSEET SOM MØTEPLASS

Museene er også et møtested der vi kan formidle kunnskap og opplevelser. Haugalandmuseene har i 2009 arbeidet på flere måter for å være en arena for flere.

Møt museene!

Besøkstallene viser jevnt besøk: 30.051 museumsbesøk er registrert i 2009. Det er en balansegang mellom museumsfaglig innhold og publikumsfrieri som gir gode besøkstall. Bak årets besøkstall er det faglige temakvelder med 15 deltakere, og åpne aktivitetsdager med 1200 besøkende.

Besøkstallene fordeler seg på Karmsund folkemuseum 12.463, Haugesund billedgalleri 9.583, Hiltahuset Røvær 1.854, Stiftelsen Haugesjøen 255, Arquebus krigshistorisk museum 5.056, Nedstrand bygdemuseum 420, Bokn bygdemuseum 50 og Vindafjordmuseet 400.

Guidepool

Haugalandmuseene registrerer en stadig etterspørsel fra næringslivet, skoler og private personer som ønsker å besøke museene på Haugalandet. Guidetilbudet i dag er dessverre ikke tilstrekkelig godt nok til å kunne imøtekomme alle disse henvendelsene. Det ble utarbeidet og sendt ut et forslag i 2009. Prosjektet ble avsluttet da en avtale med institusjonene ikke lot seg gjennomføre. Haugalandmuseene vil arbeide videre for at hver enkelt institusjon skal ha en/flere guider samlet under en felles oversikt på Haugalandmuseenes hjemmeside.

Museumsstafetten

Museums-stafett ble arrangert for 4. år på rad. I meldingsåret gikk arrangementet søndag kl 13-15. Tanken var å nå barnefamilier. Oppmøtet har vært noe mindre enn siste torsdagskveld i måneden, som tidligere. Haugalandmuseene har deltatt i planlegging, og stått for markedsføring. Museene og historielag har stått for gjennomføring. I vårsemesteret var Karmsund folkemuseum, Haugesund Billedgalleri, Nedstrand bygdemuseum og Dokken museum mål, sistnevnte i samarbeid med Stiftelsen Haugesjøen. I høstsemesteret Arquebus, Vikedal bygdemuseum, Hiltahuset og Nordvegen. Det ble trykket kort med program for hele året.

Den kulturelle spaserstokken

Den kulturelle spaserstokk, et nasjonalt prosjekt for seniorer med midler fra Helse- og omsorgsdepartementet og Kultur- og kirkedepartementet, har fungert godt i Haugesund kommune. Haugalandmuseene har også i 2009 bidratt med prosjektet "Bakstekånene kommer" på sykehjemmene i Haugesund i regi av Den kulturelle spaserstokk. To kvinner fra Skåre bondekvinnelag har stekt potetkaker. I år hadde de med Anne Lise Brekke som fortalte, sang og ledet allsang. Sju besøk på fire dager. Vi får god respons på et program som aktiviserer mange sanser.

Årboka

Årbokredaksjonen har gjort avtaler med artikkelforfattere til ny temabok om kommunikasjon. Her tenker vi vidt med luft, vei, vann, tele, musikk og kafe. 10-15 artikkelforfattere er i sving, noen med to artikler. Spredning i regionen ser ut til å bli ivaretatt, og det samme gjelder fordeling på bokmål og nynorsk. Redaksjonen består av Øystein Nilsen, Torunn Moksheim Lehmann, Solveig Aspen Helvik, Gerd Kristin Høivik og Ingebjørg Stene Jacobsen.

Hjemmeside

Hjemmesiden til Haugalandmuseene er blitt oppdatert ukentlig med arrangementer og nyheter. Vi er avhengig av informasjon, gjerne med bilder, om hva som skjer i avdelingene for å få det på nettet. Haugesunds Avis' arrangementskalender UT24 blir brukt, og på slutten av året ble og Kulturnett Rogaland lansert. Haugalandmuseene har også i 2009 hatt en helside i Destinasjon Haugesund og Haugalandets faktaguide. Regionavisen Haugesunds Avis har gitt godt tilbud på stor fellesannonse hver lørdag i sommersesongen. Stor fellesannonse viser igjen, og mange ble oppmerksom på tilbudet. Haugalandmuseene var gratis for ungdom med kulturkort for Rogaland i 2009.

Avslutning

Haugalandmuseene vil takke Kulturdepartementet, ABM-utvikling, Riksantikvaren, Rogaland fylkeskommune, kommunene i regionen og andre samarbeidspartnerer samt personalet for godt samarbeid i 2009.

Haugesund, mars 2009

Harald Stakkestad
Styrets leder

Mads Ramstad
Daglig leder

Ellen Solheim
Styremedlem

Johannes Haga
Styremedlem

Sven Olsen
Styremedlem

Marit Færevåg
Styremedlem

Helga Rullestad
Styremedlem

Grethe Paulsen Vie
Styremedlem